

1

Forslag fra Øystein Djupedal og Rolf Reikvam om endringer i Grunnloven §§ 1, 3, 12–14, 16–22, 25–31, 62, 67–69, 74–81, 86 og 112, om opphevelse av Grunnloven §§ 4–9, 11, 23, 24, 32, 34–37, 39–41, 43–48, om ny § 113 og om endring av Grunnlovens overskrift. (Innføring av republikansk statsform)

Til Stortinget

Vi fremmer dette forslag til endringer i Grunnloven, slik at Norge kan endre sin formelle styreform fra monarkisk til republikansk. Bare de strengt nødvendige endringene er tatt med i forslaget. De oppgavene som etter den någjeldende Grunnloven er lagt til Kongen, vil etter forslaget ligge hos Regjeringen.

Forslag**I**

Overskriften endres fra «Kongeriget Norges Grundlov» til «Grundlov for Norges Rige».

II**§ 1 skal lyde:**

Norge er en fri, selvstendig, udelelig og uavhængelig Republik.

Overskriften til kap. B skal lyde:

Om den udøvende Magt.

§ 3 skal lyde:

Den udøvende Magt er hos Regjeringen.

§§ 4, 5, 6, 7, 8, 9 og 11 oppheves.

§ 12 skal lyde:

Regjeringen skal bestaa af en Statsminister og i det mindste syv andre Medlemmer. Alle Regjeringens Medlemmer skulle være stemmeberettigede norske Borgere.

Af Regjeringens Medlemmer skulle over det halve Antal bekjende sig til Statens offentlige Religion.

Regjeringen fordeler Forretningerne iblandt sine Medlemmer, saaledes som den det for tjenligt eragter. Til at deltage i Regjeringens Møder kan Regjeringen ved overordentlige Leiligheder, foruden de sædvanlige Medlemmer, tilkalde andre norske Borgere, kun ingen Medlemmer af Stortinget.

Ægtefeller, Forældre og Børn eller to Søskende maa ei paa samme Tid være Medlemmer af Regjeringen.

§ 13 skal lyde:

Regjeringens Forretninger afgjøres ved stemmegivning, hvorved, i Tilfælde at Stemmerne ere lige, Statsministeren eller, i dennes Fraværelse, det første af de tilstedeværende Medlemmer af Regjeringen har tvende Stemmer.

§ 14 skal lyde:

Regjeringen kan beskikke Statssekretærer til at bistaa Regjeringens Medlemmer under Udførelsen af deres Forretninger udenfor Regjeringens Møder. Den enkelte Statssekretær handle paa Vegne af det Medlem af Regjeringen, til hvem han er knyttet, i den Udstrækning vedkommende bestemmer.

I §§ 16, 17, 18 og 19

erstattes «Kongen» med «Regjeringen».

§ 20 første ledd skal lyde:

Regjeringen har Ret til i Regjeringsmøde at beaae Forbrydere, efterat Dom er falden. Forbryderen har Valget, om han vil modtage Regjeringens Naade, eller underkaste sig den ham tildømte straf.

§ 21 skal lyde:

Regjeringen vælger og beskikker alle civile, geistlige og militære Embedsmænd. Disse skulle, før Beskikkelse finder Sted, sværge eller, hvis de ved Lov ere fritagne for Edsaflæggelse, høitideligen tilsige Konstitutionen Lydighed og Troskab; dog kunne de Embedsmænd der ei ere norske Borgere, ved Lov fritages for denne Pligt.

I § 22 gjøres følgende endringer:**Første ledd første og annet punktum skal lyde:**

Statsministeren og de øvrige Regjeringens Medlemmer samt Statssekretærene kunne, uden foregaaende Dom, afskediges af Regjeringen. Det samme gjælder for de Embedsmænd, som ere ansatte ved Regjeringens Kontorer eller ved Diplomatiets eller Konsulatvæsenet, civile og geistlige Overøvrige.

heds-Personer, Regimenters og andre militære Korpsers Chefer, Kommandanter i Fæstninger og Høistbefalende paa Krigsskibe.

I **andet ledd** erstattes «Kongen» med «Regjeringen».

§§ 23 og 24 oppheves.

I §§ 25 og 26

erstattes «Kongen» med «Regjeringen».

§ 27 skal lyde:

Alle Regjeringens Medlemmer skulle, naar de ikke have lovligt Forfald, deltage i Regjeringsmøde, og maa ingen Beslutning tages der, naar ikke over det halve Antal Medlemmer ere tilstede.

Medlem af Regjeringen, der ikke bekjender sig til Statens offentlige Religion, deltager ikke i Behandlingen af Sager, som angaa Statskirken.

§ 28 skal lyde:

Forestillinger om Embeders Besættelse og andre sager af Vigtighed skulle foredrages i Regjeringsmøde af det Medlem, til hvis Fag de høre, og Sagerne af ham expederes overensstemmende med den af Regjeringen fattede Beslutning. Dog kunne egentlige militære Kommando-Sager i saadan Udstrækning som Regjeringen bestemmer, undtages fra Behandling i Regjeringsmøde.

I § 29 gjøres følgende endringer:

Første ledd skal lyde:

Forbyder lovligt Forfald et Regjeringsmedlem at møde og foredrage de Sager, som henhøre under hans Fag, skulle disse foredrages af et andet Medlem som Regjeringen dertil konstituerer.

I **andet ledd** erstattes «Statsraadet» med «Regjeringen».

§ 30 skal lyde:

I Regjeringsmøde føres Protokol over alle de Sager, som der forhandles. De diplomatiske Sager, som af Regjeringen besluttet hemmeligholdte, indføres i en egen Protokol. Paa samme maade forholdes med de militære Kommando-Sager, som af Regjeringen besluttet hemmeligholdte.

Enhver, som deltager i Regjeringsmøde, er pliktig til med Frimodighed at sige sin Mening.

Finder noget Medlem af Regjeringen, at Regjeringens Beslutning er stridende mod Statsformen eller Rigets love, eller øiensynlig er skadelig for Riget, er det Pligt at gjøre kraftige Forestillinger derimod samt at tilføje sin Mening i Protokollen. Den der ikke saaledes har protesteret, ansees at have været enig i Regjeringens Beslutning, og er ansvarlig

derfor, saaledes som siden bestemmes, og kan af Odelstinget sættes under Tiltale for Rigsretten.

§ 31 skal lyde:

Alle Regjeringens Beslutninger udfærdiges i dens Navn. Beslutningerne underskrives af Statsministeren eller, om han ikke har været tilstede, af det første af Regjeringens tilstedeværende Medlemmer, og medunderskrives af Regjeringssekretæren.

§§ 32, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47 og 48 oppheves.

§ 62 skal lyde:

De Tjenestemænd, som ere ansatte ved Regjeringens Kontorer, Statssekretærene dog undtagne, kunne ikke vælges til Repræsentanter. Det samme gjælder Tjenestemænd, som ere ansatte ved Diplomatiets eller Konsulatvæsenet.

Regjeringens Medlemmer kunne ikke møde paa Stortinget som Repræsentanter, saalænge de have Sæde i Regjeringen. Ei heller kunne Statssekretærene møde som Repræsentanter, saalænge de beklæde sine Embeder.

I § 67

går «Kongeriget» ut.

I §§ 68 og 69

erstattes «Kongen» med «Regjeringen».

I § 74 gjøres følgende endringer:

Nåværende annet ledd blir **første ledd**, dog slik at:

Naar Stortingets Forhandlinger ere aabnede, have Statsministeren og Statsraaderne ...

erstattes med:

Naar Stortinget har konstitueret sig, have Statsministeren og Regjeringens øvrige Medlemmer ...

Annet ledd skal lyde:

Paa det første møde i Stortingsaaet efter at Stortinget har konstitueret sig, afgiver Statsministeren en Redegjørelse for Rigets almindelige Tilstand og de af Regjeringen paatenkte Foranstaltninger.

I § 75 gjøres følgende endringer:

Bokstav e oppheves.

I **bokstav f** erstattes «Statsraadets» med «Regjeringen».

I **bokstav g** erstattes «Kongen» med «Regjeringen».

Bokstav h skal lyde:

At kunne fordre Enhver til at møde for sig i Statssager;

I § 76 første ledd

erstattes «en Statsraad» med «et av dens Medlemmer».

I §§ 77 og 78

erstattes «Kongen» med «Regjeringen» og «hans» med «dens».

I § 79

skal ordene etter «og den da forelægges» lyde:

Regjeringen, saa vorder den lov, om end Regjeringens Sanktion ikke paafølger inden Stortinget adskilles.

§ 80 tredje ledd skal lyde:

Inden denne Tid meddeler Statsministeren Regjeringens Bestemmelse om de ikke allerede forinden afgjorte Lovbeslutninger (jfr. §§ 77–79), ved enten at stadfæste eller forkaste dem. Alle de, som ikke udtrykkelig ere blevene antagne, ansees som forkastede.

§ 81 skal lyde:

Alle Love (de i § 79 undtagne) udfærdiges i Regjeringens Navn, under Norges Riges Segl og i følgende Udtryk: «Den Norske Regjering gjør vitterlig, at der er blevet forelagt os Stortingets Beslutning, af Dato saalydende: (her følger Beslutningen). Den-

ne Beslutning har vi godkjent og stadfæster den som Lov ved vor Underskrift og Rigets Segl.»

I § 86 første ledd

erstattes «Statsraadets» med «Regjeringens».

I § 112 gjøres følgende endringer:

«Kongeriget» går ut i første og annet ledd. I annet ledd erstattes «Kongen» med «Regjeringen.»

III

§ 113 (ny) skal lyde:

Nærværende Grundlovsforandringer træder i Kraft naar den nuværende Konge, Harald, afgaar ved Døden eller fraskriver sig Retten til Tronen.

De som paa det Tidspunkt ere Medlemmer af Statsraadet, overtager Regjeringens Funktioner efter den forandrede Grundlov.

Hvor der i gjældende Love tillægges Kongen nogen Myndighed, tilfalder denne fremtidigt Regjeringen.

Oslo, den 27. september 2000

Rolf Reikvam

Øystein Djupedal

Referert i Stortingets møte 28. september 2000.

«Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje Storting etter neste valg.»

Kirsti Kolle Grøndahl
president

Signe Øye
sekretær